

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 8 maanden f 4.50.
 Voor de overige steden des Rijks 5.50.

DINGSDAG 16 JANUARIJ

UITGEVER-DIRECTEUR:

G. H. SUSAN, Jr., tot's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schönewald en Zoon,
 Beursteeg, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet,
 Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels f 1.00.
 Voor elk regel meer 0.15.
 Behalve de 35 cts. zegelgeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
 worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel
 regt daaronder begrepen.

Mr. Maximiliaan Jacob de Man. (1)

II.

Voor dat wij tot eene beschouwing van het eigenlijke parlementaire leven van den heer DE MAN overgaan, achten wij ons verplicht, een kort woord te zeggen, om wel te doen uitkomen in welke omstandigheden en in welken tijd hij als gewoon lid der Tweede Kamer optrad. Het was in October 1840. Een nieuw tijdperk was geopend. Koning WILLEM I had afstand gedaan van den troon; WILLEM II was den 6 October van dat jaar als tweeden Koning der Nederlanden opgetreden. Het spreekt van zelf, dat eene nieuwe regering buiten staat is om eensklaps te herstellen wat eene vroegere mogt misdreven hebben, en dat het bovendien onrechtvaardig zou zijn, eene nieuwe regering aansprakelijk te stellen voor de feilen, door eene vroegere begaan. Zoo was het ook in 1840. Maar niet alleen dit: ook een nieuw Minister van Finantiën, de heer ROCHUSSEN, had eerst kortelings de portefeuille aanvaard. Hij had beloofd, den waren toestand van zaken aan 's lands vertegenwoordiging bloot te leggen. Geene geheimhouding meer, maar openbaarheid in het stuk van 's Rijks geldmiddelen, voerde hij als leus in zijne vlag. Hij wilde een einde maken aan de verwarring en de verspillig, die gedurende eene reeks van jaren in het geldelijk beheer hadden plaats gevonden. De meerderheid der vertegenwoordiging, hoe ontevreden ook over hetgeen allengs aan het licht was gebracht, wenschte den nieuwen Koning, den nieuwen Minister van Finantiën, op hunne eerste schreden geene moeilijkheden te berokkenen. Zij wenschten den Minister den tijd te gunnen, om het goede, dat hij op het oog scheen te hebben, voor te dragen en ten uitvoer te leggen. Van daar, dat de meerderheid in 1840 zachter gestemd was, dan men had kunnen verwachten, na het bekend worden van den beruchten staat B. Uit een vaderlandslievend gevoel wilde men het verledene vergeten, ten einde alleen voor het vervolg zorg te dragen. Er was een voorname grond te meer, om die meening toegedaan te zijn. De Grondwet van 1815 was in 1840 voor de eerste maal gewijzigd. De veranderingen, daarin gebracht, waren verre van bevredigend; maar toch altijd niet zoo onbelangrijk, vooral wanneer men de omstandigheden van dien tijd in aanmerking neemt. Men vleide zich, dat die herziene Grondwet, immers voorerst, aan de behoeften der Natie zou voldoen. Daaruit vleide de vaststelling van vele wetten voort, die een grooten invloed op den gang van zaken zouden kunnen uitoefenen. Vooral verwachtte men, dat de nieuwe bepalingen omtrent 's Rijks finantiën, zoowel wat de begrooting als de Rekenkamer betreft, zouden verhinderen, dat de vroegere misbruiken wederkeerden of dat er nieuwe sluijers over die geldmiddelen werden gespreid. Vol hoop en verwachting ving dus het nieuwe

zittingjaar 1840—41 aan. Een blij verschieft vertoonde zich aan den staatkundigen gezagteinder. Een en ander had een merkbaaren invloed op de zienswijze en de handelingen der vertegenwoordigers. Dat zal men ook opmerken bij de mededeeling van het gevoelen van den heer DE MAN over onderscheidene onderwerpen.

Den 23sten December 1840, werd de begrotingswet der middelen voor den jare 1841 behandeld. Hoezeer bij de gewijzigde Grondwet het beginsel eener tweejarige staatsbegrooting was aangenomen, had men echter begrepen, dat voor den jare 1841 eene afzonderlijke begrooting diende te worden vastgesteld. Bij de raadplegingen over die middelen voerde de heer DE MAN het woord. Het was de eerste maal, dat hij, sprekende, in 's lands Raadzaal, als gewoon lid optrad. Wat hij toen zeide, was de uitdrukking van het oogenblik, dat wij zoo even gesehetst hebben; maar het was tevens de uitdrukking van zijne meening over verschillende belangrijke punten, zooals over de contracten met de handel-maatschappij. Het zal nader blijken, dat hij aan die meening, gedurende zijne parlementaire loopbaan, steeds getrouw gebleven is. Zijn gevoelen kwam hierop neder:

Hij had, tot verkrijging van meerdere ondervinding en voorbereiding, het woord niet willen opnemen bij de behandeling der algemeene finantiële wetten, maar moest van dit besluit afwijken, om de gronden kenbaar te maken, die hem tegen de wet op de middelen zouden doen stemmen. Hij had al de wetten der begrooting van uitgaven, zoo verre geene grondwettige zwarigheid zulks belette, aangenomen, alleen omdat hij, en anders zeker niet, *de moeilijkheid der omstandigheden waardeerde, op de Regering voor de toekomst vertrouwde, en haar in den aanvang schragen en ondersteunen wilde.* Ook nopens de wet wegens de middelen, wenschte hij zoo te kunnen handelen. Hij mogt intuschen aan dat verlangen niet voldoen, omdat hij daarmede zou goedkeuren de bijdrage uit de koloniën, en derhalve ook zijdelings *de kapitalisatie- en consignatiecontracten met de Handel-maatschappij*, die hij met anderen, *als nietig* beschouwde. Eene aanneming zou kunnen bekrachtigen de uitlegging des Ministers, aan art. 59 der Grondwet gegeven, en de Kamer kunnen belemmeren in het beramen van maatregelen tot wegruiming dier contracten. Wij meenen echter, onpartijdigheidshalve, hier te moeten bijvoegen, dat de heer DE MAN een bewijs gaf, dat het hem niet te doen was, om het pas opgetreden Gouvernement de taak bezwarend of moeilijk te maken; want ten gevolge van verklaringen, bepaalde toezeggingen en stellige beloften besloot hij voor dezen eersten keer zijne goedkeuring aan de wet op de middelen te geven.

Al spoedig werd de heer DE MAN tot deelneming aan eene gewichtige beraadslaging geroepen. Ten gevolge van de herziening der Grondwet was de provincie Holland in twee afzonderlijke gewesten gesplitst. Het maakte eene herziening van de wet nopens de regterlijke organisatie noodzakelijk. Men zal zich herinneren, tot welke levendige discussiën vroeger de vaststelling dier wet had aanleiding gegeven. Het groote struikelblok was de uitlegging, die aan het grondwettig voorschrift gehecht werd, zoodat men tot de vestiging van één Hof in elke provincie had besloten. Dat ongelukkige stelsel leverde, reeds spoedig, wrange vruchten op. Men zag het in, dat hoe eer hoe beter op dat stelsel moest teruggekomen worden. In plaats daarvan werd thans van regeringswege voorgesteld, om het getal der Hoven uit te breiden en ook Noordholland met een Geregts Hof te begiften. Door dezen maatregel werd het systema bevestigd, dat in 1835 te regt eene ramp voor het Vaderland genoemd werd. Men had juist in 1841 van de gelegenheid kunnen gebruik maken, om in het belang van het regtswezen, in dat van 's Rijks geldmiddelen en ook in het algemeen belang, op de zaak terug te komen; ten einde, zoo spoedig doenlijk, een beganen mislag te herstellen en het kwaad niet dieper te doen ingrijpen. Het heeft van den heer DE MAN niet afgehangen, dat dit het geval ware;

want hij kwam in de zitting van 14 Mei 1841, er rond voor uit, dat hij de inrigting, die vroeger tot stand gekomen was, ondoelmatig en schadelijk achtte, in zooverre daardoor even zoovele geregts hoven zijn tot stand gekomen, als dit koninkrijk in gewesten is verdeeld. Thans vraagt men van mij, zeide hij, *de bestendinging der uitbreiding van dat stelsel. Moet ik, nu mede geroepen om daarover te oordeelen, mijne overtuiging opofferen? Mag ik, aan mijn eed getrouw, eene zaak helpen bevestigen, die ik in gemoede als kwaad en verkeerd aanmerk? — Het antwoord kan niet twijfelachtig zijn; ik zal tegen deze en de volgende wet stemmen, en met weinige woorden de gronden opgeven, die mij daartoe leiden.* Het was zijne overtuiging, dat de instelling van één hof voor elke provincie nadeelig was voor en strijdig met eene goede justitie, zoowel wat de bedeeeling als wat de wetenschap van het regt betreft, en dat het zamenvoegen van meerdere provincien onder één hof, daarentegen, goed, doelmatig en niet in strijd was met het voorschrift der Grondwet. Hij achtte eene nieuwe regeling onvermijdelijk; omdat de ongunstige toestand van Rijks-geldmiddelen iedere uitgaaf, buiten de volstrekste noodzakelijkheid, onverantwoordelijk maakte. *Van alle kanten, in het bijzonder in deze Kamer, zeide hij, wordt er aangedrongen, en te regt op behartiging van de meest mogelijke bezuiniging; eenstemmig verlangt men vereenvoudiging in het zamengesteld raderwerk, vermindering van ambtenaren, bekrimping der bezoldigingen.* De Regering heeft, door eene, bijna geheele reorganisatie der armée, reeds aanvankelijk bewezen, dat zij die wenschen deelt; dat zij, daar waar zij vrij en onafhankelijk werken kan, die wil vervullen. Zij heeft, zeker dikwijls tegen wil en dank en hoogst ongaarne, vele achtenswaardige militairen in hunne nog verdienstvolle loopbaan gestuit en ten offer gebracht aan de ijzeren wet der noodzakelijkheid. Niemand heeft zijne stem daartegen verheven; ieder oordeelde integendeel, als of het zoo en niet anders zijn moest; als of het van zelf sprak, dat de armée aan de behoefte der schatkist, zonder aanzien van personen, moest worden opgeofferd, ofschoon dan die armée toch ook is zamengesteld uit mannen, die hunne geheele opleiding en hun bestaan aan de dienst van het Vaderland hebben gewijd. Maar waarom zal deze zelfde wet, voor welke iedere overweging heeft moeten bukken en wichten, ook niet gelden voor alle andere takken van beheer en van bestuur? Waarom niet voor de, alle verhouding te boven gaande weelde onzer regterlijke instellingen, waarover iedere vreemdelling verbaasd staat? Hij oordeelde, dat men van de gelegenheid, die zich toen aanbod, gebruik moest maken, om met bedaard overleg, een werk te herzien, hetwelk te midden van staatkundige gebeurtenissen (in 1835, ter voldoening aan een ongelukkig provincialismus) is tot stand gekomen. *Geschiedt dit nu niet, voegde hij er bij, dan houde ik alle hoop voor de toekomst verloren.* Dat was wel een juist inzien der zaken; want 14 jaren later, in 1855, mag men zich nog verheugen in de weelderige regterlijke instellingen.

Reeds meermalen waren wij hierboven in de gelegenheid te doen opmerken, dat de heer DE MAN zich van den aanvang zijner parlementaire loopbaan, vooral daardoor onderscheidde, dat hij het oog gevestigd hield op 's lands finantiële aangelegenheden, en dat hij, vooral met een blik op de vroegere misbruiken, die te dezen zake aan het licht waren gekomen, *waarborgen* trachtte te erlangen tegen de herhaling van dusdanige onregelmatigheden, verkwisting en verwarring. Die waarborg moest vooral gezocht worden in de wet, houdende eene nieuwe instructie voor de algemeene Rekenkamer. Langdurig was de strijd over het ontwerp, dat door den Minister ROCHUSSEN omtrent dit onderwerp werd voorgesteld. Van vele zijden begreep men, dat het ontwerp de noodige waarborgen verschafte; maar de heer DE MAN deelde, naar onze meening te regt, die overtuiging niet. Uit zijne rede over dit wet blijkt het, dat hij even goed als iemand, de groote behoefte besefte aan eene verandering in

(1) Sedert het opnemen van het eerste gedeelte van de beschouwing nopens de parlementaire loopbaan van wijlen den heer Mr. M. J. de Man, hebben wij van eene geachte zijde eenige nadere bijzonderheden vernomen omtrent een tijdstip, dat ons minder bekend was. Uit deze bijzonderheden blijkt, dat de heer de Man reeds in 1819 tot lid van den raad van Nijmegen gekozen werd. In 1824 werd hij benoemd tot wethouder dier stad en in 1826 tot lid van de Provinciale Staten van Gelderland. De tijdstippen, waarvan wij dus vroeger melding maakten, waren herkiezingen, die aan den overledene te beurt vielen. In die betrekkingen nam hij een ijverig en werkzaam deel in de behartiging van de belangen van stad en provincie, maar daar in die vroegere dagen, ten aanzien van gewestelijke en plaatselijke aangelegenheden, geen stelsel van openbaarheid werd gevestigd, is men buiten staat, deswege bijzonderheden mede te deelen. De heer de Man bleef de betrekking van wethouder vervullen tot den jare 1851, het tijdstip van de invoering der gemeentewet. Hij werd toen niet als raadslid herkozen, vooral omdat hij vrij en onafhankelijk in zijne handelingen wilde blijven en, als vertegenwoordiger van het geheele Nederlandische volk, zich niet aansloot aan de eene of andere godsdienstige partij, die in de stad zijner inwoning zich de overwinning betwistte.

het gebrekkige, hetwelk bestond; „maar eene wet op de Rekenkamer is geene gewone wet. — het is de Grondwet van ons finantieel bestaan, die evenzeer, evenals vastgesteld, ook vast staan moet, en evenmin, buiten de hoogste noodzakelijkheid eene verandering mag ondergaan.“ Daarom had hij het ook afgekeurd, dat in deze (nog bestaande) wet zoo vele voorzieningen gevonden worden, die meer zijn van reglementaire aard, waardoor de constitutionele beginselen als bedolven worden, en minder in het oog vallen. Bij de beoordeeling dezer wet, is *mistrouwen* niet enkel geoorloofd, maar *verplichtend*; *onwettige handelingen*, *kwade praktijken* moeten door middel van deze wet geweerd worden. Om dus te weten, of zij daartoe geschikt is, moest hij deze wel aannemen en op den voorgrond stellen, en waarlijk, liet hij er op volgen, „wanneer men de ondervinding van het verledene raadpleegt, is het niet noodig, veel van zijne verbeelding te vergen. „Hoe dringend noodzakelijk,“ zeide hij ten slotte, „mogt ik mijne hand niet leenen aan een werk, hetwelk ik in elk hoofdbeginsel als gebrekkig beschouw; ik mogt dit te minder doen, nu mij, in den korten tijd, mijner wetgevende betrekking, zoo vele handelingen kenbaar zijn geworden, die ik vroeger, in den kring van het private leven, ALS ONMOGELIJK zou hebben geacht, en waartegen eene goede wet op de Rekenkamer alléén ons beveiligen kan voor de toekomst.“ — De wet werd den 15 September 1841 met 30 tegen 25 stemmen aangenomen. — De heer DE MAN bevond zich onder de tegenstanders.

Op het einde des jaars 1841 werden de beraadslagingen gehouden over de eerste tweejarige staatsbegroting voor 1842 en 1843. Die discussiën waren van het uiterste gewigt. In het vorige jaar toch was de klagte algemeen over vroegere bewindslieden; maar, zoo als we hier boven aanstipten, voor de toekomst was alles wel geen *couleur de rose*, maar toch vol hoop en verwachting. Er was een jaar verstreken, en men zag het in, dat men niet veel voorwaarts gekomen was. Men ontwaarde nu en dan, dat de regering den waren toestand van 's rijks geldmiddelen nog wilde bedekken. En men begreep, dat nu het de eerste tweejarige staatsbegroting gold, men zorgen moest, dat de oude weg niet meer gevolgd werd. Van daar, dat zich krachtige stemmen bij die gelegenheid in 's lands vertegenwoordiging deden hooren, om de regering ernstig te waarschuwen en aan te toonen, dat het toen reeds bleek, dat de goede verwachting van 1840 zich ten aanzien van vele punten, niet verwezenlijkte. Dat werd ook door den heer DE MAN opgemerkt in zijner rede van Oct. 1841, welke getuigde dat hij steeds *zaken en geen personen* op het oog had. Hij verklaarde te dien aanzien, in het algemeen, veel liever de voorstellen der regering goed- dan af te keuren; maar thans kon hij dit niet. In plaats van vereenvoudiging toch in het beheer, zag hij dezelfde omslagtigheid; in plaats van bezuiniging in de uitgaven, zag hij instandhouding, somtijds uitbreiding van kostbare instellingen; in plaats van evenredigheid en vastheid zag hij dezelfde ongelijkmatigheid en ongewisheid in de middelen tot dekking. De begroting van uitgaven, die men van ons over een tijdperk van twee jaren verlangt, aldus ging hij voort, gaat, met inbegrip van de onvoorziene behoeften, jaarlijks 71 millioenen schats te boven; de bronnen, waaruit men die wil vinden, zijn voor een groot deel onzeker en aan duizend wisselvalligheden onderworpen, zonder krachtadige maatregelen — dit was zijne innige overtuiging — is een aanzienlijk te kort, bij de minste gebeurtenis, niet te ontgaan. Reeds in die rede gaf de spreker te kennen, dat de lasten te hoog waren, en dat eene vergelijking met vroegere dagen van oorlog, onrust en overheersching niet opging. Toen toch waren de eerste levensbehoeften oneindig minder duur. Toen waren de landelijke lasten door gewestelijke, stedelijke en plaatselijke heffingen niet opgedreven tot eene hoogte, die alle vergelijking uitsluit. „Ik ken mij zelve vrij, zeide hij, van allen lust tot overdrijving; ik heb trouwens op cijfers gewezen; maar wijk nu is er voor het Vaderland dan ontstaan uit dat *schilderen met heldere kleuren*, uit dat *voortdurend blind vertrouwen* op betere tijden? — *de honderden millioenen gemaakte schulden* zullen, ongelukkigerwijze, wel voor mij antwoorden!“ En ten slotte: „Ik zoude het als een wezenlijk onheil, ook voor de regering, die geen ander belang heeft dan het onze, aanmerken, wanneer door de aanneming dezer begroting, onze finantiën op dien voet voor den tijd van twee jaren werden vastgesteld, en de gevolgen werden verwezenlijkt, die ik mij daarvan voorstel.“ Die ernstige, gemoedelijke taal, was maar al te gegrond. Immers, in 1841 had het keerpunt tot herstel van 's rijks geldmiddelen moeten aanvangen. Het betrof de eerste tweejarige staatsbegroting. Niettegenstaande, dat de begroting van uitgaven ruim 71 millioenen bedroeg, en alle uitgaven nog niet op de begroting voorkwamen, was het overschot der middelen slechts op f 3000 geraamd. De uitkomst heeft dan ook bewezen, dat de waarschuwende stem, die de heer DE MAN in 1841

heeft doen hooren, maar al te zeer op ondervinding en op een juist inzien der zaken steunde. De meerderheid der kamer evenwel deelde in 1841 zijn gevoelen niet.

Wij hebben in der tijd ons gevoelen medegedeeld over het aan den Koning ingediend adres uit Amsterdam, betreffende de theologische faculteiten aan 's Rijks Hoogeschoolen, en alstoen aangetoond, dat de daarbij geuite klagten niet de Regering, maar de Kerk betroffen.

Bij de beraadslagingen over het hoofdstuk der begroting voor de *Binnenlandsche Zaken*, heeft de heer Thorbecke dat gevoelen met groote helderheid ontwikkeld.

Tot staving van hetgeen wij beweerden, hebben wij ons beroepen op de voorschriften der *bestaande* kerkelijke reglementen.

Ook het *nieuwe* reglement heeft denzelfden regel gevolgd. *Het reglement op het examen ter toelating tot de Evangeliebediening in de Nederlandsche Hervormde Kerk*, dat op den 30 Augustus 1854, door de Synode vastgesteld en in werking getreden is op den 1 Januarij 1855, behelst dezelfde voorschriften.

Art. 9 bepaalt onder de vereischten ter toelating tot het examen: „bewijs dat men den graad van *candidaat in de godgeleerdheid* aan eene der Nederlandsche Hoogeschoolen heeft bekomen; „alsmede „bewijs, dat men „drie jaren bij eene der, door de Nederlandsche Hervormde Kerk erkende *openbare* inrigtingen van hooger onderwijs, waarvan ten minste twee jaren aan eene *der Hoogeschoolen*, gestudeerd heeft in de godgeleerdheid, na het bekomen van den daartoe voorbereidenden graad.“

Tegenover die voorschriften is de toelating meer gemakkelijk gemaakt voor Evangeliedienaars bij de *andere* Protestantsche kerkgenootschappen en voor hen, die vroeger in de Roomsche-Katholieke Kerk den geestelijken stand hebben bekleed, die slechts onderworpen zijn aan een *wetenschappelijk* onderzoek.

De wet op het hooger onderwijs, hoe mild ook, zal onvermogen zijn om het bezwaar weg te nemen, dat eene *verpligte* studie aan 's Rijks hoogeschool *alleen* den weg kan banen tot het leeraarsambt bij de Ned. Hervormde Kerk.

Het *nieuwe* Kerkelijk reglement is het uitsluitend gewrocht van het bevoegd Kerkelijk wetgevend gezag.

Ook in dit opzigt wordt dus het vorig Ministerie tegenover de klagt der anti-revolutionnaire partij, ten volle geregtvaardigd.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Nog steeds bevinden wij ons op hetzelfde punt. Er zijn geene nadere berigten noch van het oorlogstooneel noch van het diplomatisch terrein.

De dépêche in de *Morning Post*, waarin het houden van een algemeen Europeesch Congres werd aangekondigd heeft veel stof tot spreken gegeven. Over het algemeen werd aan dat bericht weinig geloof gehecht, ofschoon het wel eenig gewigt op de schaal legt, dat dit blad, naar men wil, het orgaan van Lord Palmeston is.

Tot eergister was er niets belangrijks te Weenen voorgevallen tusschen de vertegenwoordigers der verschillende mogendheden. Sedert 7 Januarij zijn de zaken onveranderd gebleven. Den 13 heeft er wel eene conferentie plaats gehad, gelijk in eene dépêche werd vermeld; doch er is niets uitgelekt omtrent hetgeen in die conferentie is voorgevallen.

Het verdient allezins opmerking, dat naar mate de vrede-lievende indruk, welke het bericht der adhaesie van Rusland aanvankelijk op het publiek gemaakt had, uitgewischt wordt, zich in dezelfde mate daarin meer vertrouwen openbaart in de hooge kringen, die eerst juist weinig waarde schenen te hechten aan Rusland's toetreding.

Dat vertrouwen is niet zoo zeer gevestigd op eene vrede-lievende beslissing der bestaande mogendheden; maar wel op de oprogtheid der adhaesie van 7 Januarij. En het is niet te ontkennen, dat van het oogenblik af, dat men meer vertrouwen stelt in deze verklaring, die adhaesie een allergewigtigst feit is.

Bij het publiek daarentegen wordt de vrede-lievende indruk meer en meer uitgewischt; maar men moet ook bekennen, dat de dagbladen daarvoor zeer hun best doen. Indien men tot eene schikking mogt geraken dan voorzeker zal de taal der Engelsche en Fransche bladen daartoe niet bijgedragen hebben.

De nieuwe inval van de Russen in de Dobrutscha houdt in groote mate de algemeene aandacht bezig. Men vreest dat de kansen op vrede, welke sedert 7 Januarij bestaan, daar door verloren gaan. Zonder te willen ontkennen, dat dit incident grooten invloed kan uitoefenen, gelooven wij echter, dat men het niet moet overdrijven, en dat het niet van dien aard is om den bestaanden toestand geheel te veranderen.

De *Constitutionnel* beweert, dat de Russen den Donau in groote massa, op drie punten zijn overgetrokken en dat zij bepaalde krijgskundige operatiën op het oog hebben. Wij gelooven, dat het zaak is om, voorals nog, af te

wachten en niet dadelijk onvervaardelijk geloof te hechten aan het door de *Constitutionnel* medegedeelde.

Volgens eene dépêche van de *Times* zou een Turksch detachement, dat zich op Russisch grondgebied wilde begeven en den Donau overtrok om in Bessarabie te komen, door de Russen verslagen zijn.

Wij gelooven, dat de schrijver van die dépêche de zaken verwacht en dat men, ofschoon beide feiten verschillend zijn, bedoelde den inval der Russen in de Dobrutscha, waar zij de Turken, met der daad, moeten hebben geslagen.

Dit zou niet de eerste maal zijn, dat een en hetzelfde feit, op het eerste oogeblik aanleiding gaf tot verschillende berigten, die de strekking hebben om aan twee onderscheidene feiten te doen gelooven.

De *Hydaspe* heeft te Marseille berigten uit Constantinopel van den Aden aangebragt. Zij bevatten niets dat bijzondere vermelding verdient. Kiamil Pacha, president van den raad van den Tanmimat, is benoemd tot president van den raad van State ter vervanging van Achib Pacha (overleden).

Ali Pacha zou, ofschoon hij de protefeuille van buitenlandsche zaken behoudt, weder de betrekking van president van den raad van den Tanzimat bekleeden.

Eenige dweepers, die bij prins Napoleon geprotesteerd hebben tegen de in Turkije reeds ingevoerde en nog in te voeren hervormingen, die zij in strijd met de Koran achten, zijn verbaunen.

Zietdaar de meest belangrijke berigten door de *Hydaspe* te Marseille medegedeeld.

De *Augsb. Zeit* komt op zijne heurt terug op het bericht het eerst medegedeeld door de *Köln. Zeit*, en later door dit blad weder tegengesproken.

Het blijkt nu, dat de onderhandelingen, welke er hebben plaats gehad tusschen den kolonel von Manteuffel en prins Gortschakoff, ten gevolge hadden, dat Rusland zich ten opzichte van Pruisen verbindt Oostenrijk niet aan te tasten; maar dat zij de oorlogsverklaring en een eventuelen aanval van die mogendheid zou afwachten.

Volgens berigten uit Weenen en Berlijn zou eene der grootste moeilijkheden bij de conferentien, welke weldra te Weenen zullen geopend worden de vraag zijn, of Pruisen daarbij al dan niet zou worden toegetaten. Indien men geloof kan hechten aan de verzekeringen der Westersche bladen en vooral van de *Times*, dan zouden de geallieerde mogendheden tot eene ontkennde beantwoording dier vraag overhellen. Pruisen, zeggen die bladen, heeft geweigerd, het verdrag van 2 December te onderteekenen, en onthield zich vrijwillig van deelneming aan de laatst gevoerde onderhandelingen; daarom heeft het noch het recht noch de hoedanigheid om tusschen beide te mogen treden, daar waar het geldt schikkingen ten aanzien der Oostersche aangelegenheden.

Het spreekt van zelf, dat de zaak te Berlijn niet uit dat oogpunt wordt beschouwd. Men zegt daar, dat Pruisen het recht heeft om deel nemen aan deze belangrijke eindregeling eensdeels door zijne hoedanigheid van groote mogendheid, en ten andere als mede-onderteekenaar van het tractaat van 1841, waarvoor de verbreking een der onderwerpen uitmaakt van de toekomstige onderhandelingen te Weenen.

Men verzekert, dat die zienswijze ook uiteengezet zou zijn in de dépêche van 5 Januarij, waarin de heer von Manteuffel de reden op ontwikkelt, waarom Pruisen weigert het oor te leenen aan het verzoek van Oostenrijk tot mobiel-verklaring.

Men verzekert, dat Pruisen er zich niet tegen verzet, dat de quaestie in den rijksdag gebragt worde.

Reeds is het zeker, dat Saxon en Wurtemberg hunne adhaesie weigeren. Wat Beieren betreft: de houding dier mogendheid is nog zeer onbeslist.

Algemeen houdt men het er echter voor, dat al die kleine diplomatische moeilijkheden wel geschikt zullen worden, en dat Pruisen eindigen zal met mede te werken tot het herstel van den Europeeschen vrede.

De adhaesie van Piemont aan het verdrag van 2 December is thans niet meer twijfelachtig. Er worden eenige bijzonderheden medegedeeld omtrent de omstandigheden, welke de onderteekening vooral gingen, en ten aanzien der gevolgen van die handeling, altijd uit het oogpunt der Italiaansche belangen. Door dit verdrag, zegt men, wordt de vereeniging, welke er sedert eenigen tijd tusschen de verschillende liberale schakeringen bestaat, verbroken; daar de liberalen onderling zeer verschillen omtrent de mate van belang, dat het liberale Italië er in hebben kan, om toe te treden tot het Oostenrijksch-Engelsch-Fransch verdrag.

Men verzekert, dat Piemont een contingent van vijftien duizend man ter beschikking der alliantie zou stellen. De Mogendheden zouden op hare beurt Piemont in staat stellen eene leening aan te gaan.

In de Sardinsche Kamers werden den 10den dezer de beraadslagingen voortgezet over het wets-ontwerp op de kloosters en het herstel der geestelijke goederen. Tot dus verre is men nog niet tot eene stemming genaderd. Eene redevoering van den heer Brofferio, het hoofd der uiterste linkerzijde, ten voordeele der wet, en eene van den heer Viry, afgevaardigde van Savoye, tegen, waren de meest belangrijke incidenten dier zitting.

Den 3 Januarij zijn de Fransche dragonders vertrokken, die uit Rome naar Frankrijk moeten terugkeeren.

De Spaansche Cortes hebben, na een paar dagen rust, den 8 hare werkzaamheden hervat. Maar deze zitting was geheel gewijd aan nietsbeduidende interpellatiën.

Er zijn in Spanje op nieuw geruchten van eene ministeriele crisis in omloop, daar sommige leden van het kabinet de zienswijze van den raad en van de Cortes over de koninklijke goedkeuring niet deelen.

Zij verlangen, dat die goedkeuring ook noodig zou zijn voor de wetten door de tegenwoordige Cortes aangenomen, naardien deze een constituerend karakter hebben.

Indien het kabinet gewijzigd wordt is het waarschijn-

lijk, dat zulks in progressistischen zin zal geschieden. Den 4 sprak men er van, dat de heeren generaal Prim en Madoz in den raad zouden komen. Doch dit is eeniglijk een los gerucht.

FRANSCH POST

Vrijdag en Zaterdag jl. heeft de Keizer een groot diner gegeven, waaraan deel genomen werd door de officieren der detachementen van de Keizerlijke garde, die onder bevel van den generaal Ulrich, naar de Krim vertrekken. De geest, welke bij dat diner heerschte, was geheel in overeenstemming met de geestdrift die de redevoering, welke de Keizer bij het revue uitsprak, had te weeg gebracht. Na den maaltijd onderhielden zich de Keizer en de Keizerin met verschillende der genoodigden.

Op het oogenblik van het vertrek, sprak de Keizer, diep bewogen, eenige woorden, en zeide ten slotte: „Gaat, en ik zal u in mijnne gedachten volgen in die verre streken, waarheen gij u begeeft voor de zaak van het recht en de eer van het land. Ik zal nog meer met u zijn, dan wanneer ik mij bij u bevind.“

Deze woorden werden begroet met een daverenil: Leve de Keizer! Leve de Keizerin!

— Bij Keizerlijke decreet is de heer markies de Ricard benoemd tot groot-officier van het Legioen van Eer en de hertog d'Abbrante tot officier van dezelfde orde.

— Men schrijft uit Marseille, onder aandrang van den 10den:

De heer Faubert de Genlis, adjudant van generaal Canrobert, is heden ochtend met de Thabor hier aangekomen en is onmiddellijk naar Parijs vertrokken.

De generaal Randon, gouverneur-generaal van Algiers, is den 9 te Marseille aangekomen, en keert naar zijn post terug.

Denzelfden dag is generaal Coeur, commandant van de 9e divisie van het leger in het Oosten naar Terascon vertrokken.

— De toelooft van personen, die deel willen nemen aan de leening, is buitengewoon groot. Er zijn kleine renteniers, die zich als het ware meester willen maken van de leening. Men houdt het er dan ook voor, dat de inkomsten reeds meer dan 500 millioen bedraagt.

De jeugdige Zede, ordonnance officier van den admiraal Hamelin, is naar Parijs vervoerd.

— De ontwerpen van wet strekkende tot het verleenen van pensioenen aan de weduwen van de generaals Bugeau en St. Arnaud zullen eerstdaags in het wetgevend ligchaam behandeld worden.

De eerste voorstelling van de Czarine zou heden plaats hebben. Die dag is daartoe door den Keizer aangewezen; de Czarine zou de laatste rol zijn, welke Mlle. Rachel vóór haar vertrek zal vervullen.

— De belangrijke prijs voor de vervaardiging van katoen te Algiers door den Keizer uitgelooft, zal moeten verdeeld worden tusschen de heeren Dupré Saint-Maur en een ander rijk fabrikant, wiens naam nog onbekend is.

— Een correspondent van de Indépendance Belge schrijft het volgende omtrent de diplomatische verwickelingen (dit toch, meenen wij, is het juiste woord).

De lichtstraal van hoop, welke zich in de laatste dagen aan de horizon vertoonde, schijnt thans weder verdwenen te zijn. Aan de eene zijde zijn de onderhandelingen niet zoo spoedig op handen als men wel verwachtte, daar de benoeming van een tegenwoordiger des sultans, (men zegt dat hij niet dezelfde zal zijn, die bij het hof van Weenen is geaccrediteert,) eenig uitstel zal veroorzaken, en aan den anderen kant schijnen de Westersche mogendheden vast besloten te hebben om niet te onderhandelen voor en aler Sebastopol gewonnen is.

Er waren geruchten in omloop (overeenkomende met hetgeen door de Morning Post is medegedeeld) van speciale afgevaardigden, die naar de onderhandelingen, maar het meest merkwaardig is, dat de afgevaardigden, die tot de afsluiting van het verdrag van Weenen hebben medegewerkt door andere personen te doen vervangen.

Men houdt het er voor, dat Engeland tegen het voorjaar een leger van 80,000 vreemdelingen op de been zal hebben, waaronder vooral vele Zwitsers. De inlijving gelukt in verschillende kantons zeer goed. Men spreekt van 15,000 Piemontezers.

— Men sprak er van, dat Mme de Lagrange en de hertogin de Labidogere deel zullen uitmaken der hofhouding van de Keizerin. Eerstgemelde dame is eene dochter van den afgevaardigde in het Wetgevend Ligchaam, en haar man bekleedt de betrekking van stalmeester des Keizers. De andere dame is ook van eene zeer achtelingswaardige familie, die in het tijdperk der honderd dagen eene groote rol speelde.

— Men schrijft uit Turin den 10 Januarij:

Sedert eenige dagen zijn hier berichten in omloop van eene wijziging in het ministerie. Het blijkt meer en meer, dat die geruchten niet van allen grond ontbloeit zijn. Er moet in het kabinet eenige verdeeldheid bestaan omtrent het alliantie-tractaat met de Westersche mogendheden. Naar aanleiding daarvan, is het verdrag dan ook nog niet ondertekend. Van daar de geruchten eener ministeriële crisis, en dat men eene verandering als zeer waarschijnlijk beschouwt. Men rekent zeer veel op de onverschilligheid des heeren Cavour. Het is te hopen dat hij eene beslissing zal nemen, welke ten voordeele van dit land moge strekken.

De zitting van gisteren leverde niets belangrijks op dan eene redevoering van de heer Buoncompagni. Zij heeft echter niet veel indruk op de Kamer gemaakt, die haar wel aandachtig aanhoorde, maar tevens niet eens zigtbare onverschilligheid. De heer Buoncompagni heeft zich bij de afgetrokken algemeene beschouwingen bepaald, in plaats van uit Turin te komen, dat de Koning in de afgetrokken bochten is van een zoon.

De aartsbischop van den augsdigen prins doopen. Hij zal genoemd worden Victor Emmanuel Leopold Marie Eugène.

— H. M. de Koningin-moeder is, na door eene ongesteldheid aangetast te zijn, die al dadelijk van zeer ernstigen aard bleek te zijn, overleden.

Binnenland.

Gravenhage, 15 Januarij.

Door onderscheidene dagbladen is, uit de Grondwet, overgenomen een bericht, dat aan het Tijdschrift voor N. Indië ontleend was en waarin, omtrent de verhouding tusschen den Minister van Koloniën en den Gouverneur-Generaal, de individuele meening van den geachtten redacteur van dit Tijdschrift werd niteengezet.

Wij meenen te moeten constateren, dat hier het tijdschrift voor N. Indië en niet de Grondwet sprak.

In het Nieuws- en Advertentieblad voor de stad Enkhuizen en Omstreken vinden wij, betreffende het Kamerlid den heer DONKER, de volgende bijzonderheid opgeteekend, die nog al treffend is met het oog op 's mans tegenwoordige politieke richting:

Eenige jaren geleden (niet gedurende de April-woede) stelde de heer DONKER zich candidaat als lid der 2de Kamer; er werden toen in het kiesdistrict Hoorn briefjes rond gebracht, waarbij de kandidatuur van dien heer ten sterkste werd aanbevolen, onder de verklaring, dat hij de Grondwet in eenen bekrompen zin zou helpen ten uitvoer leggen; het woord bekrompen was eene drukfout en moest onbekrompen zijn. — Zoude het waarlijk wel eene drukfout geweest zijn?

Wij lezen, omtrent de onlangs bekend geworden benoeming van den heer A. H. W. baron de Kock, tot lid van den raad van Indië, in de Indiër van jl. Zaterdag het volgende:

Wij zijn stellig onderrigt, dat de heer de Kock als len candidaat op de lijst is geplaatst op uit Nederland bekomen last.

Zonder dezen last gelooven wij niet, en geloofst geen enkel Indisch ambtenaar met ons, dat de heer de Kock daarop geheel en al zoude gefigureerd hebben.

Of de gouv.-gen. door het bevel op te volgen, voldaan heeft aan dat gedeelte van zijnen ambtsteed, waar hij zweert: „Ik zweer, dat ik de welvaart van Nederlandsch Indië naar mijn vermogen bevorderen zal!“

Dit moet hij voor zijn geweten verantwoorden. Want het begrip van bekwaamheid is relatief, en indien de gouv.-gen. denkt, gelijk de heer de Kock, dan is hij zeer bekwaam.

Ieder, die dezen heer sedert zijne jeugd kent, weet met ons, dat op niemand beter, dan op hem, toepasselijk is de spreuk uit de Jobsiade:

„Eenem dikken kopf, und wenig drit, Ist aber zeer klug in seinem sinn!“

Wij weten niet, of de voordragt is gedaan naar luid van art. 10 van het nieuwe regerings-reglement — na overleg met den raad van Ned. Indië — zoo ja, dan twijfelen wij sterk, of die voordragt is gedaan in overleg met dien raad.

De ongeschiktheid van den heer de Kock voor elke betrekking, waartoe hij sedert 1838 is geroepen geweest, is in Ned. Indië spreekwoordelijk.

Die betrekkingen vervulden elkander spoedig; en telkens hoorde men almeene de gezegde: dat zal ook weer niet lang duren!

Men kan, nu de generaal-majoor Michiels dood is, niet meer vragen, wat die generaal tegen den heer van der Hart, thans gouverneur van Celebes zeide, toen de heer de Kock van waarn. chef van den staf op Sumatra's Westkust werd benoemd tot waarnemend resident van Palembang.

Maar Z. M. zou nog kunnen vernemen, wat de heer J. J. Rochussen, destijds gouv.-gen., den heer Steinmetz op het hart drukte, toen deze den heer de Kock als waarn. resident van Palembang moest vervangen.

Z. M. zoude van denzelfden oud-gouv.-gen. hebben kunnen vernemen, waarom de heer de Kock van Bezoekie, waar hij waarn. resident was, en waar veel te werken viel, werd verplaatst naar de sinekure residentie Djokjokarta.

De gouv.-gen. Duymaer van Twist zoude kunnen verklaren, waarom de heer de Kock heeft moeten vragen van die betrekking ontheven, en op waelgeld gesteld te worden; en waarom een der bekwaamste ambtenaren, veel nuttiger in eene groote kultuur-residentie, als resident naar Djokjokarta moest gezonden worden, teneinde den bajeri, die daar onder het bestuur van den heer de Kock was ontstaan, te ontwarren, en harmonie en een geregeld bestuur te herstellen. Zoude de benoeming van den heer de Kock wel een gevolg van die verklaringen hebben kunnen worden?

De heer de Kock is ook nog later een blaauwen Maandag waarn. resident van Madiao, en even lang resident van Batavia geweest.

Of hij lid in den raad van Indië is geworden, omdat hij voor al die betrekkingen onbekwaam, of al te bekwaam was, laten wij in het midden.

Na de afkondiging van het nieuwe beleid op de regering van Ned. Indië zal de raad veel meer te zeggen hebben, dan te voren. Men zie slechts de art. 28, 29, 30, 35, nog meer 45, 46, 47, 53 2de alinea, 75, 83, en 109 van dit nieuwe reglement.

Voor eene regering, die naar absolutisme overhelt, mag het dus wenschelijk zijn, leden in den raad van Ned. Indië te benoemen, waarvan geene tegenwoordige, maar

altijd overeenstemming met de zinswijze van den gouv.-generaal te verwachtten is.

Of zoude men de betrekking niet gewikt genog acht hebben, om ze ten verbe aan een bekwaam man dien men denkt, elders beter te kunnen gebruiken?

Zoude men denken: de raad van Ned. Indië bestaat uit een vice-president en 4 leden, dus uit 5 raderen? De heer de Kock het vijfde rad? Het vijfde rad aan den wagen?

De benoeming van den heer Lutjens, tot ridder met de ster der orde van de Eikenkroon, ter gelegenheid van zijn 25jarig lidmaatschap der Tweede Kamer, geeft de Prov. Z. en Middelb. stads-Courant aanleiding tot de vraag: „Maar hoe heeft de heer LUTJENS zich door dat lidmaatschap verdienstelijk gemaakt jegens het hertogdom Luxemburg?“

Wij beamen volkomen de gegrondheid van die vraag. Men vergeete toch nimmer, dat de Eikenkroon eene ridderorde is, die door den Groothertog van Luxemburg aan een Nederlandseh onderdaan wordt verleent: dus eene vreemde orde.

— H. H. K. H. prins en prinses Hendrik, benevens H. D. zuster, de hertogin van Saksen-Weimar-Eisenach, hebben eergisteren avond de voorstelling in den Franschen Schouwburg met H. D. tegenwoordigheid vereerd, alwaar de opera Lucie de Lammermoor opgevoerd werd.

— Men verneemt, dat het bestuur van de maatschappij tot gazverlichting in Nederland, gevestigd te Parijs, in hooger hoop komen zal tegen het uitslag der Regtbankdezer stad van 12 dezer, waarbij het contract, voor den tijd van 30 jaren met de stad aangeaan, nietig is verklaard.

— Ten gevolge der daling van den prijs der rogge, als mede van eene wijziging in de zetting, is het maximum van den prijs van het roggebrood verminderd eene cent, en alzoo gebracht op zestien cents het Nederlandsche pond; doch daar de teruggaaf uit de spaarkas, ter voorziening in de buitengewone duurte van het brood plaats heeft, tot een bedrag van eene cent, blijft de prijs voor de ingezetenen op 15 cents het Nederl. pond.

— Men verneemt, dat in de geopende leening, die door den Staat zal tot dekking van de kosten voor den afbouw des Willemsterk alhier, reeds ongeveer voor een bedrag van f 65,000 is ingeschreven. De geldleening belooft, zoo als vroeger gemeld is, f 75,000, tegen 3 pct. in het jaar en eene jaarlijksche aflossing van minstens f 3,000.

— Te Overschie zijn in het jaar 1854 geboren 98 kinderen, 47 van het mannelijk en 48 van het vrouwelijk geslacht; overleden zijn 76 personen, 39 van het mannelijk en 43 van het vrouwelijk geslacht; levenloos zijn aangegeven 1 van het mannelijk en 1 van het vrouwelijk geslacht; gehuwd zijn 21 paren.

— Te Oud- en Nieuw Mattheesse zijn in 1854 geboren 64 kinderen, 34 van het mannelijk en 30 van het vrouwelijk geslacht; als levenloos geboren zijn aangegeven 4 kinderen; allen van het vrouwelijk geslacht; overleden zijn 44 personen, 21 van het mannelijk en 23 van het vrouwelijk geslacht; gehuwd zijn 7 paren.

— Te Nieuwland zijn in 1854 geboren 18 kinderen, als 9 van het mannelijk en 9 van het vrouwelijk geslacht. Overleden zijn 12 personen, 5 van het mannelijk en 7 van het vrouwelijk geslacht; gehuwd is 1 paar.

— Te Kethel zijn in 1854 geboren 37 kinderen, 16 van het mannelijk en 21 van het vrouwelijk geslacht; overleden 24 personen als 12 van het mannelijk en 12 van het vrouwelijk geslacht; gehuwd zijn 6 paren.

— Te Schiedbroek zijn in 1854 geboren 10 kinderen, 4 jongens en 6 meisjes; als levenloos is aangegeven 1 kind van het vrouwelijk geslacht; overleden zijn 5 personen, 4 van het mannelijk en 1 van het vrouwelijk geslacht.

— De wettige bevolking van Schiedam bedroeg op 31 December jl. 14,134 zielen. — Te Oud- en Nieuw Mattheesse 5003. — Te Kethel 906 zielen, en te Nieuwland o. a. 359 zielen.

Betreffende de tot dus verre nog niet vervulde betrekking van minister van Marine, verneemt men onderrigte personen, dat deze betrekking nog aan niemand, naans Z. M. den Koning, is aangeboden. (U. G.)

Volgens een van de Britsche post-administratie ontvangen bericht is de dienst van eene der beide mandelischepakketboten van Point de Galle op Ceylon over Penang en Singapore naar Hongkong en Sanghaï in China en vice versa bepaaldelijk de dienst, welke in verband staat met de Indische landpost, welke in de tweede helft van elke maand uit Europa vertrekt; voorbijgip gestaat geworden.

Het gevolg daarvan is, dat er voortaan aldaar naar de plaatsen in Britsch Indië, welke op het Schiereiland aan deze zijde van den Ganges zijn gelegen, de afzending naar Bengalen en naar Ceylon zelfs tweemaal in de maand, gelijk tot dus verre, brieven kunnen worden verzonden.

Naar de verder gelegene Britsche bezittingen, zooals Penang en Singapore als ook naar China van de verzending slechts geschieden met de boot, welke in de eerste helft der maand vertrekt.

Dit te mede van de afzending op de Intelen Bestand voor de Nederlandsche bezittingen Rieuw, Palembang en Banka, waarvan de verzending buiten de Nederlandsche geslotene brieven naar Singapore geschiedt.

Naar de overige gedeelten van Nederlandsch Indie, bepaaldelijk naar Java, zal er gelegenheid tot verzending (twee malen in de maand) blijven bestaan, dat is met de post van de eerste helft der maand, langs den gewonen weg over Singapore naar Batavia. De brievenmaal van de tweede helft der maand, te beginnen met de eerstvertrekende, zal naar Point de Galle op Cejlon worden gezonden, om van daar met de eerste gelegenheid de plaats harer bestemming te bereiken; doch de tijd der overkomst is onzeker.

De vorenstaande bepalingen zijn van toepassing op alle verzendingen met de Indische landpost, om het oven of dezelve over Southampton dan wel over Triest of over Marseille plaats vinden.

Wij lezen, in het *Goudsch Kronijkske*, als uit Amerika geschreven, de twee volgende berichten:

De zaak van kapitein Gibson zal nu langzamerhand haar beslag krijgen. — Eergisteren, 21 December, werd de correspondentie daarover tusschen het Nederlandsche en Amerikaansche Gouvernement, in het Huis der Afgevaardigden overgelegd. Een der afgevaardigden, Mr. Ow, merkte bij die gelegenheid aan, dat alle diplomatieke negotiatiën in die zaak niets vermogten, en dat hij daarom wenschte, dat het Committee voor de Buitenlandsche Zaken dit onderwerp spoedig in ernstige overweging mogt nemen, en daarover rapporteren.

Uit eene zeer goede bron heb ik evenwel vernomen, dat dit rapport ten nadeele van Gibson zal uitvallen, en dat men tot de conclusie zal komen, dat hij geene ondersteuning verdient. De moraliteit van Gibson is maar al te goed, en vooral in New-York bekend, waar hij nooit rekening en verantwoording heeft gedaan van het schip, waarmee hij naar Oost-Indie ging en dat hij aldaar verkocht of zocht te verkoopen. Maar behalve dit zegt de Amerikaansche Minister in China, Mr. Marshall, in een zijner rapporten, 't welk ik in druk gelezen heb. Ik heb de papieren gelezen, mij door kapitein Gibson gegeven, en indien zijne hand het niet heeft uitgevoerd, dan heeft hij in zijn hart een ontwerp gesmeed, zeer strafwaardig (*reprehensible*) in eenen Amerikaanschen burger.

Heden ochtend las ik in de *N.-Y. Herald* van 23 Dec., dat kapitein Gibson tegen het voorjaar een boek van circa 500 bladzijden wil uitgeven, getiteld: *The prison of Weltevreden, and a glance at the East-Indian-Archipelago*. (de Gevangenis te Weltevreden en een kijkje in den O.I. Archipel).

De bekende diamant *de Ster van het Zuiden* genaamd en die thans in Europa zoo veel ophef maakt, werd in Julij 1853 gevonden, door eene negerin, die in de mijnen van Dogagan, in Brazilië werkte. Het toeval was de oorzaak daarvan. De diamant heeft het ontzagheijk gewicht van 254 1/2 karaten (52 gr. 3/4). Hij is nu te Parijs in handen van het huis Halphen, en is reeds door de beste kenners bewonderd. Het huis Halphen, stelt zich zelfs voor, den diamant te laten slijpen, te Amsterdam, in de fabriek van den heer de Coster, aan wien de Koningin van Engeland insgelijks den *Kohi-Noor* vertrouwdde. Zelfs na zijne slijping, zal de *Ster van het Zuiden* onder de vier, of vijf der grootste bekende diamanten behoreen. Deze beroemde diamanten, die van den keizer van Rusland, die van den Groot-Hertog van Toskane, de *Regent*, en de *Kohi-Noor*, komen allen uit Indië; de *Ster van het Zuiden*, alleen Romt uit Brazilië. Wanneer hij zonder feilen is, zal deze diamant, zegt men, naar de Expositie van Parijs worden gezonden.

Er heeft zich te Rotterdam eene commissie gevormd, ten einde gedurende dezen winter eenige tegemoetkoming in de prijzen der levensmiddelen en brandstoffen te verschaffen, vooral aan dat gedeelte der ingezetenen die gewoon, zonder den onderstand van stad of kerk, hun dagelijksch brood te verdienen, thans den druk dezer dure tijden diep gevoelen. Deze commissie stelt zich ten doel bons ten verkoop, te stellen, die alsdan bij alle leveranciers aldaar in mindering der prijzen van de eerste levensbehoeften en brandstoffen zullen worden aangenomen. Deze prijsvermindering bestaat, op een Ned. pond brood in 5 cents; twee Ned. kop erwten of bonen in 5 cents; twee Ned. kop gort in 5 cents; eene maat aardappelen in 10 cents; een Ned. mud steenkolen in 35 cents; een emmer dito in 5 cents en op honderd turven in 15 cents. (R. Ct.)

De beroemde historieschilder N. de Keizer is door de klasse van fraaije kunsten der kon. academie in België benoemd tot directeur.

De gemeenteraad van Haarlem heeft, in zijne zitting van 10 dezer, op voorstel van den heer Salvador besloten, om, met intrekking van vroegere keuren en besluiten, het getal makelaars voor alle vakken daar ter stede onbepaald te stellen.

Sedert den 1ste Januarij 1855 is Noordholland in vier waterstaats-arrondissementen verdeeld: a. Arrondissement Haarlem, al wat ten zuiden van het IJ ligt; ingenieur van Diessen. b. Arrondissement Alkmaar, het Noordhollandsch kanaal van het IJ tot de Zijpe, met al wat ten westen van het kanaal ligt en Waterland met het eiland Marken; ingenieur Hayward. c. Arrondissement Hoorna, al wat ten oosten van het kanaal ligt van Purmerende tot de Zijpe, ingenieur van den Santheuvel. d. Arrondissement Nieuwediep, het kanaal van de Zijpe tot en met het Nieuwediep en de eilanden Texel, Vlieland, Terschelling, Urk en Wieringen, ingenieur Strootman.

Uit Amerongen schrijft men: Naar aanleiding eener missive van den kerkenraad der Hervormde gemeente

alhier, waarin dit ligchaam te kennen gaf, dat de bedee-ling van wege de diakonie, te beginnen met 1 April e. k., zich alleen zal bepalen tot lidmaten en personen boven de 70 jaar, heeft de gemeenteraad overwogen, in hoever hij zich de zorg voor overige behoeftigen zou behooren aan te trekken met andere woorden of men al al dan niet tot de oprichting van een burgerlijk armbestuur zou overgaan. Na langdurige discussiën, waarin van vele zijden tegen de instelling van een armentax geijverd werd, heeft de raad besloten, zich als zoodanig niet met de de armenbedeeing in te laten, maar heeft hij gemeend de instelling eener particuliere commissie te moeten uitlokken, door wier bemoeijingen het lot zou verbeterd worden van hen, die voortaan van de kerkelijke liefdadigheid niets meer te wachten hebben.

Te Wijk bij Duurstede betrad de predikant den 26 Dec. met toga, barret en bef den predikstoel. Dit plegtstatiger ambtsgewaad was den predikant door kerkvoogden aangeboden. — Te Arnhem hebben ook de kerkvoogden het nieuwe ambtskleed voor de predikanten bekostigd. In de omstreken van Arnhem is de toga algemeen aangenomen. Men ontvangt van verschillende zijden gelijke berichten.

De predikanten der Ned. Herv. gemeente te Groningen zijn gister, Zondag, begonnen de toga te gebruiken.

Men meldt uit Werkhoven, als een bewijs, dat men zich in deze provincie ook op de hooge kleigronden bijzonder op de aankokking van goed rundvee toelegt, dat door den landbouwer Jan van Rooijen, onder die gemeente, eene koe, wegende 400 Ned. ponden, is verkocht aan S. Walg, koopman te Culemborg, voor de kapitale som van f 218.

Den 12 dezer is te Groningen met goed gevolg te water gebragt de Schooner-Galjoot *Margrietha Antiena* groot circa 60 last, zullende gevoerd worden door kapt. H. Jager, van Groningen, en gebouwd bij K. K. de Vries, aldaar.

Op den 12den dezer overleed te 's Hertogenbosch op zijn kasteel van Heeswijk, de Hoog Wel Geboren Heer A. J. L. Baron van den Bogaerde van Terbruggen, Heer van Heeswijk en Dinther.

Hoorn, 12 Januarij. Het getal gevangenen in het huis van correctie op 1 Januarij aanwezig was 752 tegen 659 op den 1 Januarij 1854 en 653 op 1 Januarij 1853. Het getal is dus met nagenoeg honderd gevangenen vermeerderd. Gedurende het jaar 1854 zijn ingebragt 347, ontslagen 238 en overleden 16. Bij de Nederd. Hervormden was de vermeerdering 46 op de 361; daarentegen bij de Roomsche Katholieken 44 op de 236; bij de Israëlieten en Evangelisch Lutherschen is bij de eersten het getal op 35 met twee vermeerderd en bij de laatsten het getal op 18 met twee verminderd; terwijl bij de Doopsgezinden het getal met 4 verdubbeld is. Men heeft onder dezen, gevangenen, die, door herhaling, boven de 30 jaren tuchthuisstraf hebben.

Nieuwe Diep. 12 Jan. Heden morgen zeilde van hier naar Suriname Zr. Ms. transportschip *Prins Willem Frederik Hendrik*, luit. ter zee 1 klasse J. W. de Ruiter de Wildt voor een groot gedeelte bevracht met steenkolen, alsmede het Nederlandsche koopvaardij-schip 5 Gebroeders, kapt. Dekker, bestemd naar Batavia, met een detachement kolonialen voor het O. I. leger onder het bevel van den kapt. C. F. v. d. Pool, van verlof terugkeerende; mede geleiders de 2 luitenants A. C. F. W. Versteeghe en H. W. J. A. Gaster, zoo mede de offl. van gezondheid 3de kl., Jorritsma en Neeb.

Assen, 11 Jan. Reeds gedurende verscheidene dagen zijn hier eene menigte rijen schoone paarden gepasseerd, zoo men zegt, voor Fransche rekening in Oost-Friesland, Hanover en omstreken opgekocht, ten dienste van den oorlog. Zoo hebben er thans ook weer opkopen van paarden, door Fransche kooplieden, in de omstreken van Meppel plaats.

— Gisteren had de prijs der rogge op de weekmarkt alhier eene vermindering ondergaan met die van den vorigen markttag van p. m. f 1 per mud; men brengt dit in verband met vredelievende berichten omtrent den oorlog in het Oosten. (N. D. C.)

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag den 14 Jan. 1855.

H. Wisdom, 36 j., wedr. van A. M. Berekenkamp, met C. G. Michael, 36 j., wed. van F. C. H. van Cranenburgh. — J. W. L. Burgers, 25 j., met J. Oorschot, 29 j. — B. v. Harst, 34 j., wedr. van J. Plugge, met M. Groen, 29 j. — E. Roos, 25 j., met W. Dijkhuizen, 24 j. — H. J. Fehling, 26 j., met O. Roos, 28 j. — J. Spaans, 25 j., met Dirkje de Niet, 25 j. — A. Overduijn, 34 j., wedr. van T. Ternim, met A. Knoester, 40 j. — A. Kemmers, 28 j., met J. S. den Dulk, 22 j. — J. A. v. d. Harst, 28 j., met K. Bronsveld, 26 j. — H. J. de Kort, 28 j., met M. M. Gijken, 22 j. — D. van Meurs, 24 j., met A. N. de Lange, 26 j. — T. Geldmaker, 31 j., met H. Vermeulen, 28 j. — W. van Laan, 34 j., met G. Palm, 31 j. — M. Simons, 28 j., met K. de Sterke, 17 j.

Ingezonden Stukken.

Beerta, den 14 Jan. 1855.

Mag ik de redactie van de *Grondwet* verzoeken in een der eerstkomende No. van dat geacht blad, de volgende regels plaats te verleen.

In no. 416 van dit dagblad (29 Dec. 1854) is opgenomen eene advertentie van het Verkoophuis te Amsterdam, tot aanhef voerende de vermelding, dat de heer Wasmann (depothouder der Revalenta Arabica) de vriendelijkheid heeft gehad mede te deelen, dat eene timmermansvrouw te Beerta door het gebruik der Revalenta van de tering zoude zijn genezen, welke ziekte zoo « erg » zoude zijn geweest dat de doctoren te Beerta en Winschoten de patiente hadden opgegeven.

Ik moet bekennen de nieuwsgierigheid niet te hebben kunnen weerstaan, de geschiedenis van dit nieuw genezingswonder zooveel doenlijk na te gaan, en vermeen door de uitkomsten van dit onderzoek het recht te hebben verkregen, het Verkoophuis te mogen verzoeken, zoo als beleefdelijk geschiedt bij deze, den heer Wasmann bovengemeld, uit te noodigen, zijne vriendelijkheid nog tot eenige rectificatie van zijne mededeeling uit te strekken en zich alsdan alleen te bepalen bij hetgeen waar is. Ik mag verder niet verheelen, dat, wanneer het mogt blijken, dat het Verkoophuis niet veel spoed met de verlangde rectificatie denkt te maken, ik zoo vrij zal zijn, zulks in hare plaats te verrigten.

B. H. Smith.

Per Telegraaf.

Konstantinopel, 6 Jan. Volgens berichten uit de Krim, hebben de Fransen hun vuur geopend tegen de groote vlag-batterij.

Twee grieksche priesters zijn te Eupatoria in hechtenis genomen. Zij moesten eene proklamatie verspreiden van vorst Menschikoff, waarbij deze aan de inwoners beveelt de stad in brand te steken.

Petersburg, Zondag 14 Januarij. Van vorst Menzikoff is een legerbericht uit de Krim ontvangen van den 8. In den staat van zaken voor Sebastopol was nog geene verandering gekomen. Dien dag viel er een digte sneeuw. De nacht te voren had de bezetting twee kleine uitvallen gedaan tegen de Engelsche en Fransche loopgraven. Bij den eersten uitval werd de vijand geheel onverwachts aangetast, en leed hij een gevoelig verlies. Aan de zijde der Russen werden 3 man gedood en 8 gekwetst.

Berlijn, 15 Januarij. Het bevestigt zich, dat Pruisen zich het recht voorbehoudt om deel te nemen aan de herziening der Europeesche tractaten. Van daar het gerucht, dat Pruisen onverwijld zal toetreden tot het tractaat van December.

Parijs, 15 Januarij. Volgens berichten uit Erzerum, hebben de Russen de dorpen in den omtrek van Bayazet verlaten, na ze bevorens vernicht te hebben. Zij hebben zich op Erivan teruggetrokken, zoodat de weg naar Perzethans vrij is. De Turken zijn te Toprak-kalé geconcentreerd.

Advertentien.

M. B. WALLACH,

Hof-Dentiste van Z. M. den Koning,

verwittigt het geëerde Publiek, dat hij dagelijks geraadpleegd kan worden over alles wat tot zijn vak behoort. 2de *Wagenstraat*, No. 26. (741)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM 15 Januarij 1855.

Nederland. Pct.		Rusland.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	60 3/4	101 1/2
Dito Certificat.	3	72 3/4	100 3/4
Dito Dito ..	4	90 3/4	
O. I. Leening.	4	90 3/4	
Amort. Syndic.	8 1/2		
Hand.-Maats.	4 1/2		
Belgie.			
Certificaten.	2 1/2		
D° Rothschild.	2 1/2	49 1/2	
Frankrijk.			
Obligatiën.	3		
Spanje.			
Nieuwe ..	1	18 1/2	68 1/2
Dito Buitentl.	3		
D° Binnenl. 3/4m.	3	32 1/2	
Bew. Sp. Com.			
Amort. Schuld.			
Portugal.			
Londen nieuwe.	3	87 1/2	
Dito uitgest.	4		
Polen.			
Obligatiën.	4		
Oostenrijk.			
Metalliek ..	5	64 1/2	
Dito bet. Amst.	5	75 1/2	
Dito Nation.	5	66 1/2	
Dito 1847 ..	2 1/2	32 1/2	
Dito 1851/1852	2 1/2	32 1/2	
Braz. bij Roths. te Lond.		1843.	5 pct. 96; Philad.
Bank-act.	3 1/2	Mexico, te Lond.	3 pct. 20 3/4; 1 1/2; dit
Onb. 20 1/2	1 1/2	Gren., te Lond.	Uitg. 5 1/2; Ecuad. 3 1/2
Met uitzondering van Spaansche en Oostenrijksche fondsen welke tot verminderde prijzen verhandeld werden, was de markt overigens bij onbeduidende omzet nagenoeg onveranderd.			